

Διαβάζοντας μιμίδια και αναλύοντας το φύλο: μια διδακτική πρόταση

Κωνσταντίνα Παπακώστα
Φιλολόγος - Μεταδιδακτορική Ερευνήτρια
ΠΤΔΕ, ΑΠΘ

Ταυτότητα της διδακτικής πρότασης

- Θεματική εβδομάδα, θεματικός κύκλος “Έμφυλες σχέσεις”

«Διατροφή και ποιότητα ζωής»	«Πρόληψη εθισμού και εξαρτήσεων»	«Έμφυλες Ταυτότητες»
Θεματικές για μαθητές		
<ul style="list-style-type: none"> • Διατροφικές συνήθειες και επιλογές: Τρέφομαι ή διατρέφομαι; • Καταναλωτισμός και διαφήμιση • Το οικολογικό αποτύπωμα της διατροφής • Οικονομική κρίση και διατροφή • Διατροφή και υγεία 	<ul style="list-style-type: none"> • Το σχολείο ως κοινότητα • Κοινωνικά πρότυπα και εξαρτήσεις • Εθισμός και εφηβική ηλικία • Προστατευτικοί παράγοντες ενάντια στον εθισμό • Οι συνέπειες του εθισμού 	<ul style="list-style-type: none"> • Σωματικές αλλαγές στην εφηβεία • Βιολογικό και Κοινωνικό Φύλο • Αποδομώντας τα έμφυλα στερεότυπα • Ανθρώπινα δικαιώματα και δικαιώματα των γυναικών

- Νεοελληνική Γλώσσα

- Κριτική ανάλυση διαδικτυακών μιμιδίων,
- στερεοτυπικές αναπαραστάσεις της θηλυκότητας και του ανδρισμού,
- υλικό: διαδικτυακές κοινότητες “Ο τοίχος είχε τη δική του υστερία” και “Μαργαρίτες Μάντολες”,
- μέθοδος: Κριτική Ανάλυση Λόγου.

-Μίλα της ρε... -Κα
πω; -Κάτι επίκαιρο.
Μαρία. Εσύ αγα
κάρβουνα για
Τσικνοπέμπτη;

δεν ξέρουν πώς να
κατεβάσουν απ'τις μπ
στο Μπουρνάζι

ειοτηρία μαδουγάδα 1776
και ψαροτροφή
hysteria.gr

@moglis

αν σου μιλάνε οι
ίκες, τι σου λένε;

@jojiorjose

1. Μιμΐδια

δεν θέλει να σε ξαναδεί
γρουσουζιά να βλέπει
νύφη πριν το γάμο,
για αυτό

Κοντές, ψηλές, ξανθιές,
μελαχρινές, βγάζουν ίδιους
ίππους εργοστασιακής
γκρίνιας

@PepeCarpenter

Εγώ
ναίκα
ότι

Μου είπε ένας 20χρονος ότι
παλιά πρέπει να ήμουν πολ
ωραία γκόμενα. Ε και πέθανε.
Κρίμα να φεύγουν έτσι νέα παιδιά.
Δεν προσέχετε

Όλες τις
εμένα
ξανα
hysteria.gr

Δεν θα πω άλλα. Άκρ
ερωτικός και σήμερα φορών
στο δεξι μία σακούλα
Ζευγονοτιμωπίτες

-Μωρό μου νιά
όσο περνάει ο
απομακρυνόμ

Έχει πάει η γυναίκα μου
τρεις μέρες στη μάνα της
και φώναξα τη μάνα μου
για να γκρινιάζει

@apostolosa62

Γύρνα πίσω, δεν θ
ξαναργήσω τόσο
πολύ να σου
κάνω λάικ

@cagge

διασκεδαστικά, εύθυμα στιγμιότυπα

απόδοση σοβαρών
κοινωνικών ζητημάτων

αμφισβήτηση της
ανισότητας και της εξουσίας

εκδήλωση του παρελθόντος

Δυνατότητα

πολιτισμικής αναπαραγωγής

αμφισβήτησης

Richard Dawkins: γονίδιο και μιμίδιο

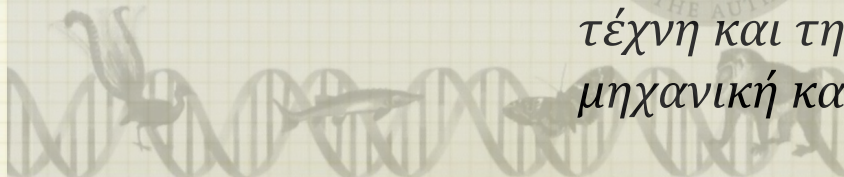
Γονίδιο – Gene:
γενετική

Μιμίδιο – Meme:
πολιτισμική διάδοση

“βιολογική μονάδα, η οποία είτε επιβιώνει είτε εξαλείφεται κατά τη διαδικασία φυσικής επιλογής στο πλαίσιο της δαρβινικής εξέλιξης”

“πολιτισμικά τέχνηρα που διαδίδονται στη διάρκεια του χρόνου μέσω μη γενετικών μέσων. Σε αυτά περιλαμβάνονται οι γλώσσες, τα έθιμα, οι τελετουργικές πρακτικές, οι τάσεις στην ενδυμασία και την κατανάλωση, οι τάσεις στην τέχνη και την αρχιτεκτονική, η μηχανική και η τεχνολογία.”

Indian Edition

Χαρακτηριστικά των μιμιδίων

Τα μιμίδια αποτελούν μονάδες πολιτισμικών πληροφοριών που μεταδίδονται από άτομο σε άτομο, αλλά σταδιακά η εξάπλωσή τους είναι τόσο μεγάλη ώστε κλιμακώνονται σε ευρύ κοινωνικό φαινόμενο.

Στις μέρες μας ο όρος "διαδικτυακό μιμίδιο" χρησιμοποιείται συνήθως για να περιγράψει πιο συγκεκριμένα την ιογενή (viral) διάδοση τέχνεργων όπως είναι τα αστεία, οι φήμες, τα βίντεο και οι ιστότοποι από άτομο σε άτομο μέσω του διαδικτύου.

2. Η μέθοδος

Κριτική Ανάλυση Λόγου

γλωσσολογική ανάλυση ↔ κοινωνική κριτική

Ο λόγος είναι
sui generis υλικότητα και
η Ανάλυση Λόγου είναι μια
«υλική πολιτισμική θεωρία»

Οι λόγοι, ως θεσμοποιημένες και συμβατικοποιημένες μορφές
ομιλίας, εκφράζουν κοινωνιακές σχέσεις εξουσίας, οι οποίες με
τη σειρά τους επηρεάζονται από τους λόγους.

Ο «συνολικός λόγος» της κοινωνίας
μπορεί να οπτικοποιηθεί ως «διαλογικό σμήνος»
και γίνεται κατανοητός ως διαφορετικά «νήματα
λόγου» σε διαφορετικά επίπεδα λόγου
(επιστήμη, πολιτική, ΜΜΕ κοκ).

Σκοπός της ΚΑΛ είναι να αποκαλύψει φυσικοποιημένες μορφές λόγου, οι οποίες μπορούν να χρησιμοποιηθούν χειραγωγικά. Οι μορφές αυτές, στην περίπτωση της παρούσας έρευνας, αναπαράγουν τους παραδοσιακά στερεοτυπικούς ρόλους που υπονοούνται από τον ανδρισμό και τη θηλυκότητα.

Τα τρία επίπεδα της ΚΑΛ

Γλωσσολογική
ανάλυση

Εντοπισμός
κειμενικών
θεμάτων

Κοινωνική
κριτική

3. Ερωτήματα - στοχοθεσία

Πώς σκιαγραφείται η έμφυλη ταυτότητα στα Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης:

- ποια είναι τα στερεότυπα που αναπαράγονται μέσα από το χιούμορ - μέσο κοινωνικής αναπαραγωγής,
- διερεύνηση των στερεοτυπικών αντιλήψεων που κυκλοφορούν στο διαδίκτυο για τον ανδρισμό και τη θηλυκότητα.

Στόχοι:

ανάλυση – αποδόμηση των στερεοτύπων,

κριτική στάση – αμφισβήτησή τους,

αντίληψη ότι η ταυτότητα αποτελείται από μια σειρά παραδοχών τις οποίες δεν είναι υποχρεωμένοι/ες να υιοθετήσουν και να ενδυθούν, χωρίς να κατανοούν τη φύση των πολλαπλών διαστάσεων που εμπεριέχει.

4. Περιγραφή της δραστηριότητας

α. Γλωσσολογική ανάλυση

Άξονες:

✓ δράστες (υποκείμενο),

✓ δέκτες (αντικείμενο),

✓ χρόνος,

✓ σύνταξη (ενεργητική-παθητική),

✓ ρητορικά σχήματα

– (υπερβολές, ασύνδετα, αντιθέσεις, λογοπαίγνια),

✓ στερεοτυπικές εκφράσεις.

Πορίσματα:

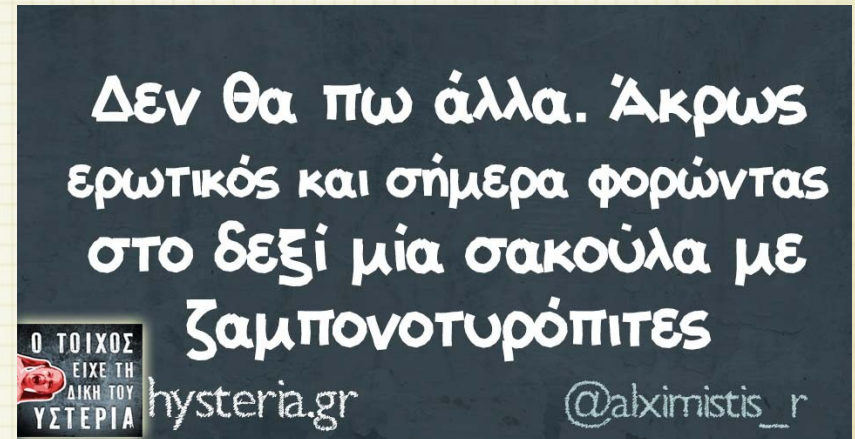
Τα μιμίδια που περιγράφουν άντρες έχουν κατά κανόνα ενεργητική σύνταξη με τους άντρες να παρουσιάζονται ως δράστες, ενώ στα αντίστοιχα που παρουσιάζουν γυναίκες η σύνταξη μπορεί να είναι ενεργητική ή παθητική.

Ρητορικά σχήματα: όταν περιγράφονται οι άντρες προτιμάται η υπερβολή και το ασύνδετο, ενώ στις γυναίκες η αντίθεση και το λογοπαίγνιο.

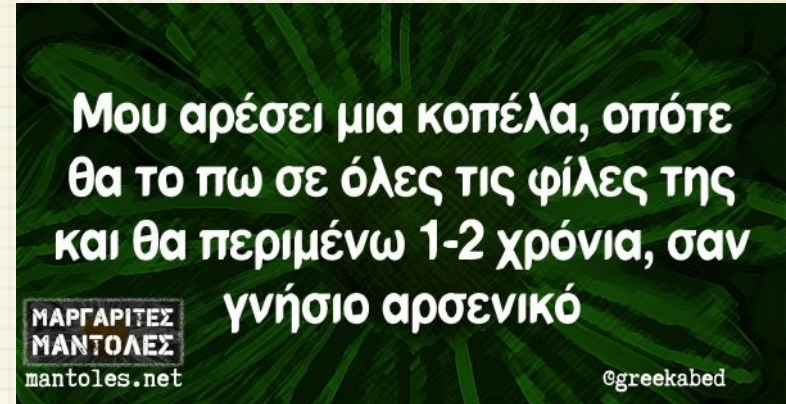
β. Κειμενικά θέματα

Α. Άντρες

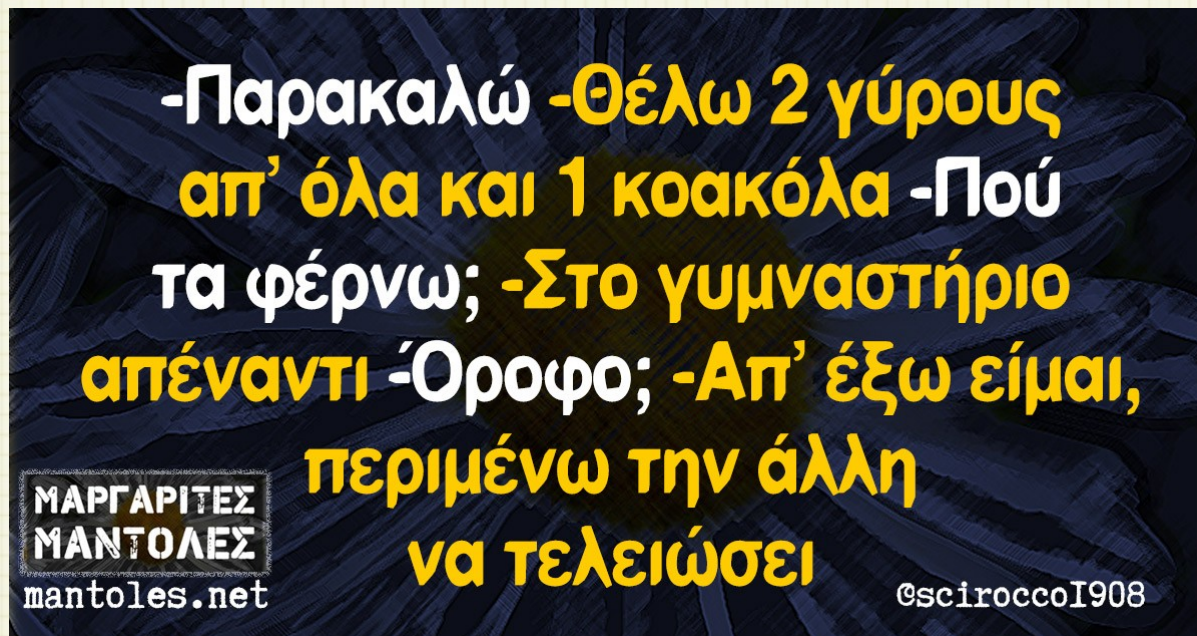
- τους απασχολεί η εμφάνισή τους, αλλά όχι τόσο ώστε να τη βελτιώσουν,

- είναι ντροπαλοί και ανασφαλείς,

- αγύμναστοι, αγαπούν το φαγητό,

- ανώριμοι,

Μετά τα 45 ωριμάζει
ο άντρας και μαθαίνει
επιτέλους να σκέφτεται
σαν 15χρονος

ΜΑΡΓΑΡΙΤΕΣ
ΜΑΝΤΟΛΕΣ
mantoles.net

@Sharkazw

-Με χώρισε -Γιατί ρε; -Γιατί
την απατούσα λέει -Με ποια;
-Δεν θυμάμαι ποια
μου είπε

ΜΑΡΓΑΡΙΤΕΣ
ΜΑΝΤΟΛΕΣ
mantoles.net

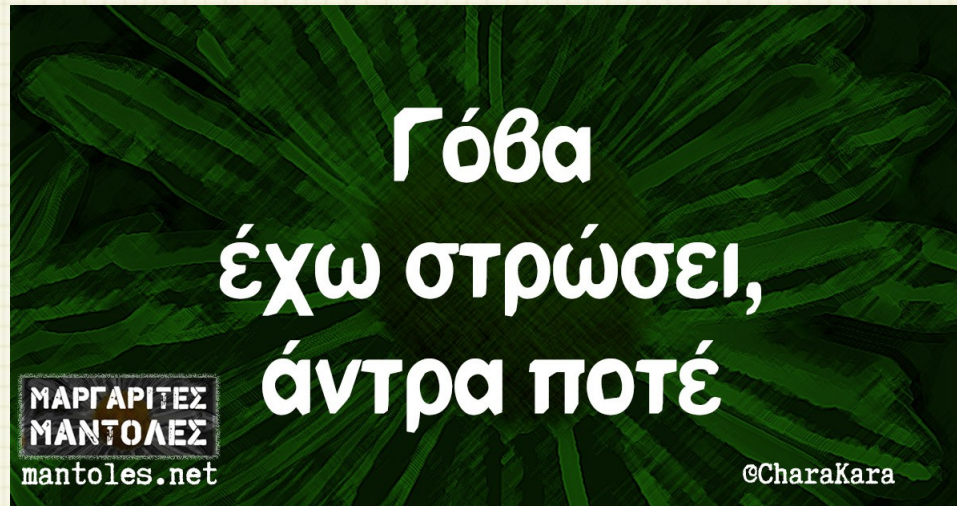
@dysseakisdin

-Πάμε λίγο Ζάρα;
-Όχι, βαριέμαι
-Έλα ρε μωράκι μου
θα έχει κι άλλους άντρες εξω,
θα κάνεις και φίλους
-Θα λέμε και για μπάλια;
-Εννοείται -Καλά

newspolis

@soko_soko_

- ανεπίδεκτοι μαθήσεως,

- φοβούνται τις γυναίκες – αγνοούν τον κόσμο τους (η ερμηνεία αυτή ανήκει στα κορίτσια της τάξης),

Όταν η δικιά μου
νευριάζει και μου λέει
«έλα εδώ», πηγαίνω μάγκικα
και της λέω «όχι
στο κεφάλι»

ΜΑΡΓΑΡΙΤΕΣ
ΜΑΝΤΟΛΕΣ
mantoles.net

@akispnagi0t

Τώρα, ή έχει ντυθεί για μασκέ
πάρτι, ή για να μείνουμε
απόψε σπίτι. Φοβάμαι
να ρωτήσω

ΜΑΡΓΑΡΙΤΕΣ
ΜΑΝΤΟΛΕΣ
mantoles.net

@o_kakos_o_lykos

Την ρωτάω τι χρώμα έβαψε τα
νύχια της και λέει «σκοτωμένο
υποκίτρινο της ώχρας». Δεν
απάντησα, δεν έκανα μορφασμό,
συνέχισα τη ζωή μου,
κύριος

ΜΑΡΓΑΡΙΤΕΣ
ΜΑΝΤΟΛΕΣ
mantoles.net

@ArkadIvanovich

Αν μία γυναίκα σου λέει «Τι έγινε
αγάπη μου;» δεν είναι άγνοια.
Ξέρει ήδη όλα όσα έχουν συμβεί,
αλλά και αυτά που θα σου
συμβούν. Εσύ δεν
τα ξέρεις

ΜΑΡΓΑΡΙΤΕΣ
ΜΑΝΤΟΛΕΣ
mantoles.net

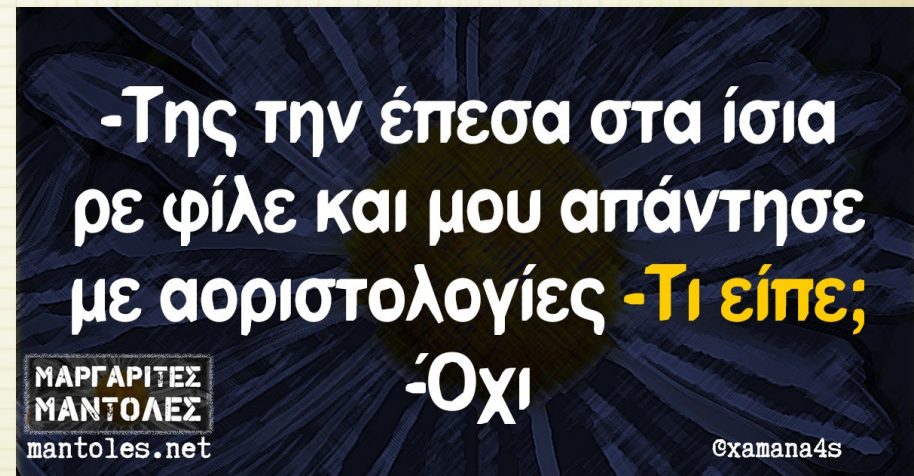
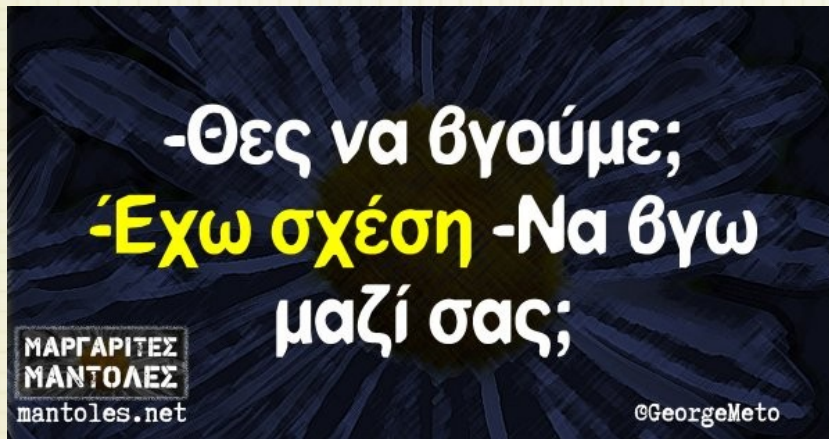
@Cati_Trexei

Όταν παίζει με τα μαλλιά
της χωρίς να μιλάει, απλά
θυμηθείτε τι θα κάνατε
σε περίπτωση
σεισμού

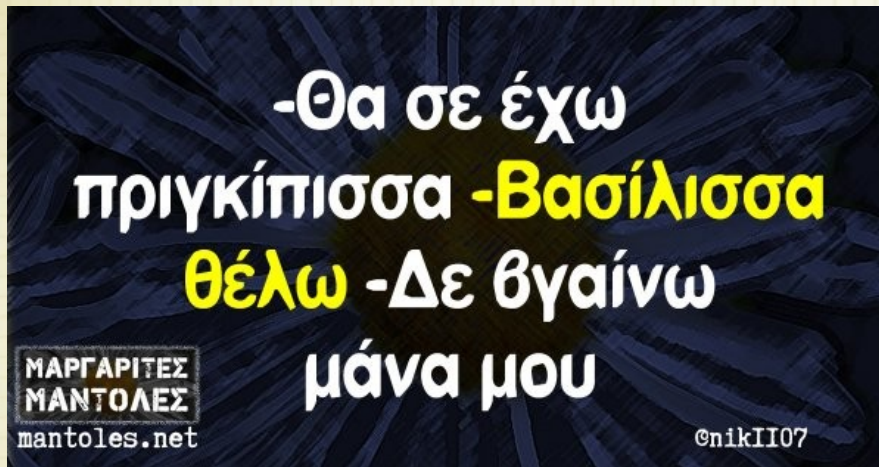
ΜΑΡΓΑΡΙΤΕΣ
ΜΑΝΤΟΛΕΣ
mantoles.net

@ch0colate_rain

- προσεγγίζουν τις γυναίκες αλλά αδιαφορούν για την απόρριψή τους,

- τσιγγούνηδες (“ματζίρηδες”).

Β. Γυναίκες

- γκρινιάρες,

Έχει πάει η γυναίκα μου
τρεις μέρες στη μάνα της
και φώναξα τη μάνα μου
για να γκρινιάζει

ΜΑΡΓΑΡΙΤΕΣ
ΜΑΝΤΟΛΕΣ

mantoles.net

@apostolosa62

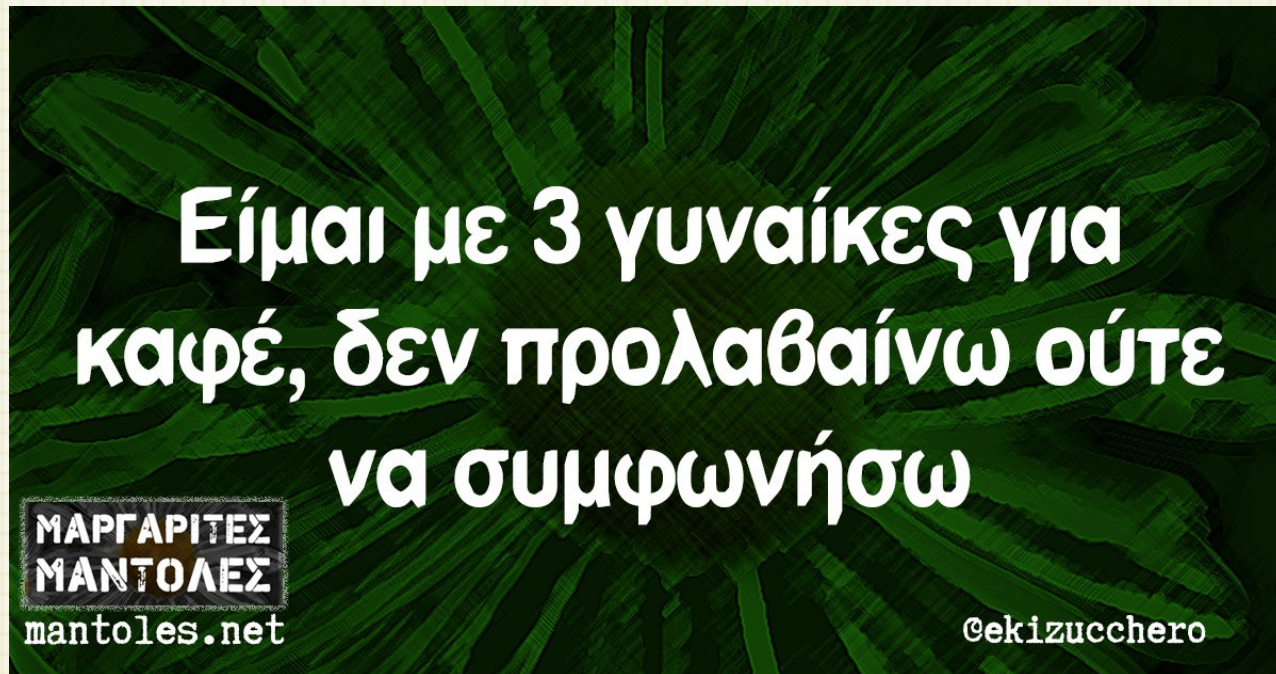
Κοντές, ψηλές, ξανθιές,
μελαχρινές, βγάζουν ίδιους
ίππους εργοστασιακής
γκρίνιας

ΜΑΡΓΑΡΙΤΕΣ
ΜΑΝΤΟΛΕΣ

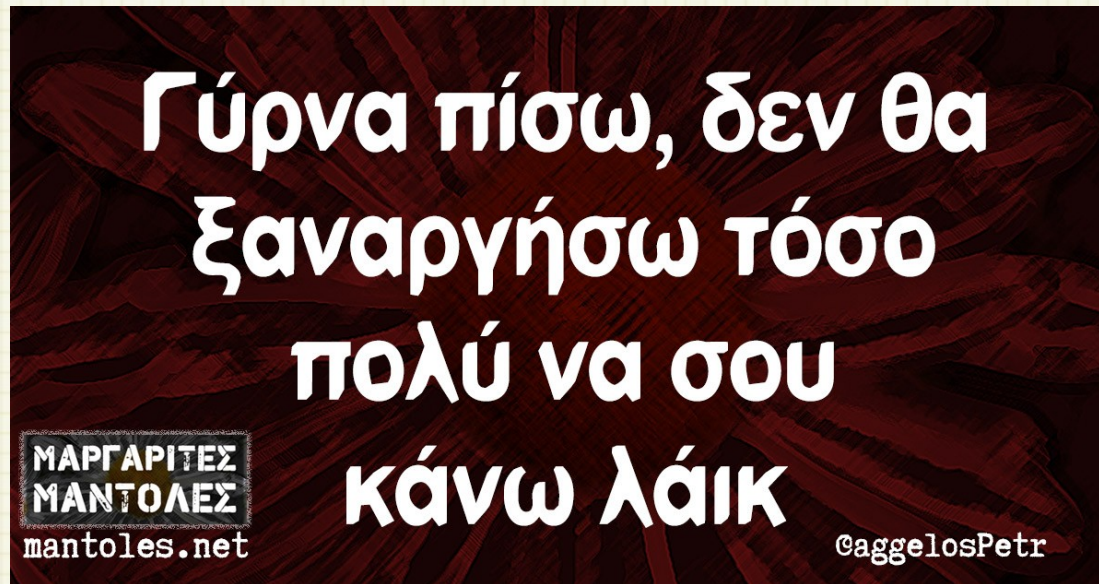
mantoles.net

@PepeCarpenter

- φλύαρες,

- νευρικές, εύθικτες, υπερβολικές,

- αδιάκριτες,

**Μας αφήνετε μόνες μας
σπίτι σας και έχουμε
τσεκάρει μέχρι και
ένα ξεχασμένο
Μοτορόλα ΣτάρΤακ85**

 hysteria.gr @natou92121

- έμφαση στην εξωτερική τους εμφάνιση (στερεότυπο της υπερβολικά “φτιασιδωμένης” γυναίκας ως συνώνυμο της Θεσσαλονικιάς),

Πήγα να πάρω την ξαδέρφη
για καφέ, κατεβαίνει με ολόσωμο,
πλάτη έξω, γόβα, μαλλί, βάψιμο,
της λέω κοπελιά εγώ Θεσσαλονίκη
δεν πάω, κάπου κοντά
αν θες

ΜΑΡΓΑΡΙΤΕΣ
ΜΑΝΤΟΛΕΣ
mantoles.net

Τώρα, ή έχει ντυθεί για μασκέ
πάρτι, ή για να μείνουμε
απόψε σπίτι. Φοβάμαι
να ρωτήσω

ΜΑΡΓΑΡΙΤΕΣ
ΜΑΝΤΟΛΕΣ

Co_kakos_o_lykos

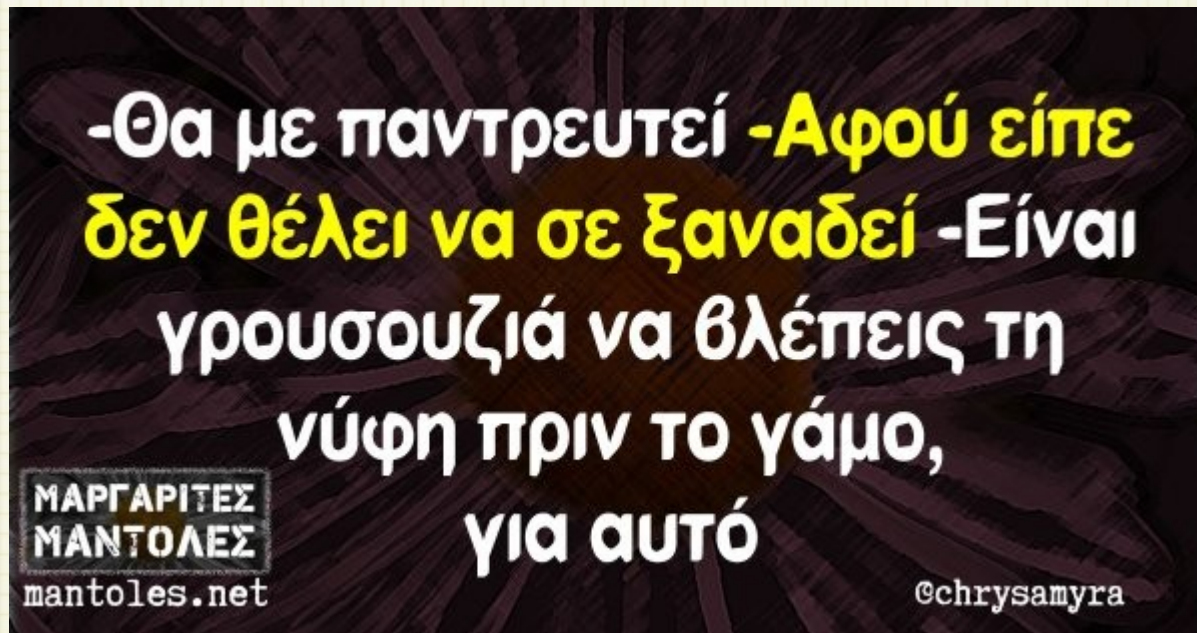
Όταν βλέπω κοπέλες που
είναι παστωμένες στο makeur,
θέλω να πάω κοντά τους και
με το δάχτυλό μου να γράψω
"θέλω πλύσιμο" στη μάπα
hysteria.gr @rafaelidio

Ο ΤΟΙΧΟΣ
ΕΙΧΕ ΤΗ
ΔΙΚΗ ΤΟΥ
ΥΣΤΕΡΙΑ

- βασικό τους ενδιαφέρον είναι τα ψώνια (μετωνυμική χρήση του ZARA),

- έχουν εμμονή με τον γάμο,

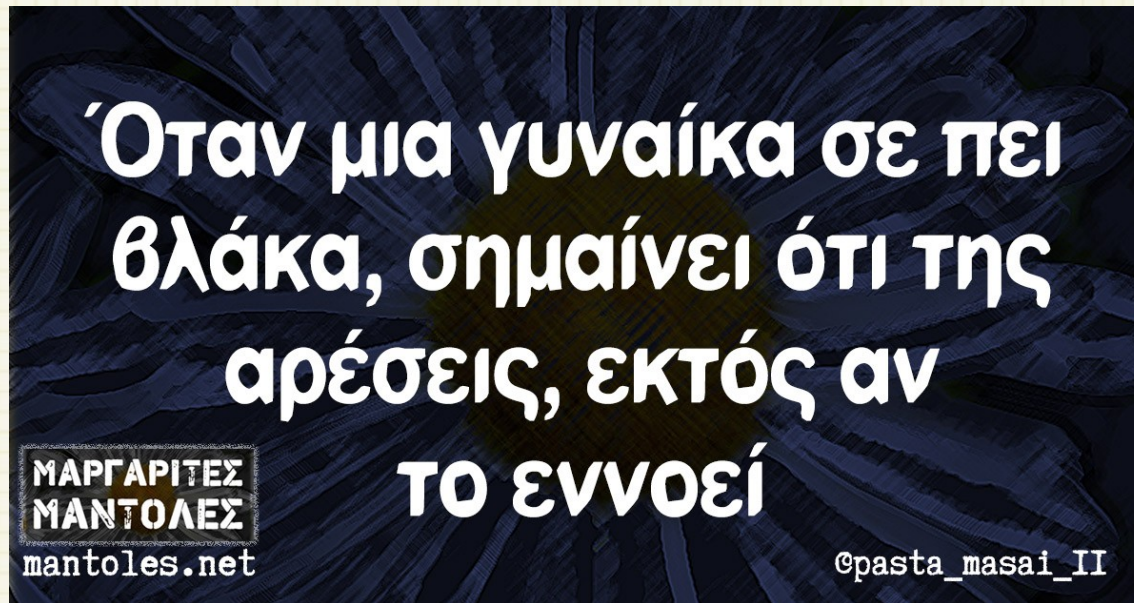
- είναι σπάταλες,

**Κατέβηκε η δικιά μου
στο Ζάρα για 5 λεπτά
και έχουν περάσει
100 ευρώ**

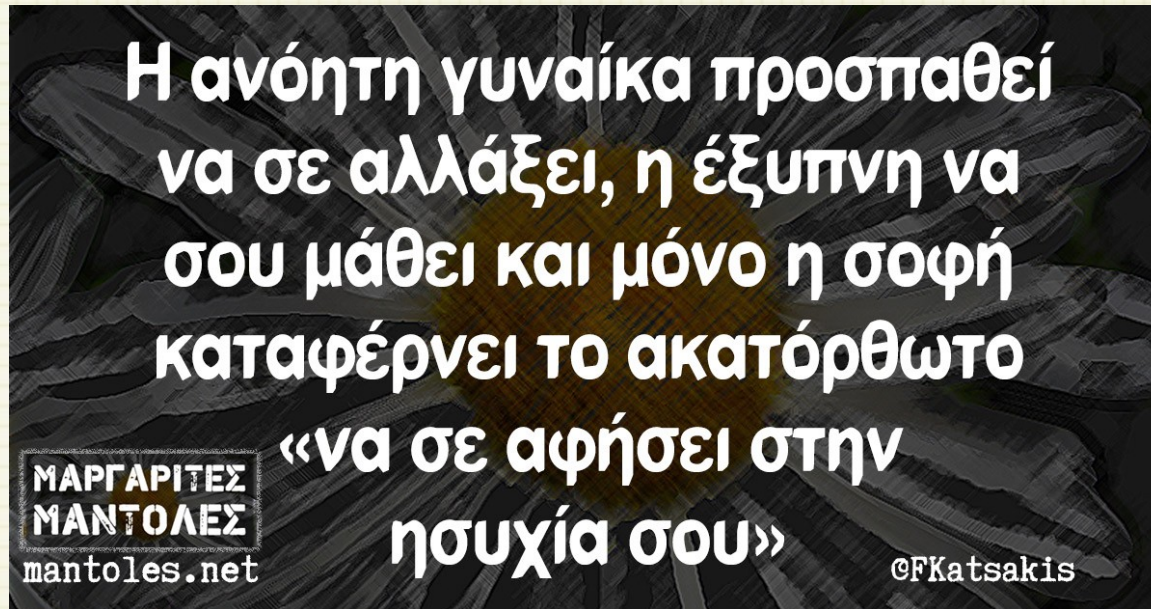
ΜΑΡΓΑΡΙΤΕΣ
ΜΑΝΤΟΛΕΣ
mantoles.net

@PapastamatakisN

- δίβουλες,

- επίμονες (“πρήχτρες”),

- προικοθήρες,

- ο γυναικείος κόσμος είναι αχανής και ακατανόητος (σύμβολα: η τσάντα, η λεπτή διάκριση των αποχρώσεων),

Αν τις ρωτήσεις γιατί παίρνουν
τσάντα, σου λένε έχω τα
αναγκαία μέσα και αν κοιτάξεις
έχουν χαρτομάντιλα,
εισιτήρια Madrugada 1998
και ψαροτροφή

Ο ΤΟΙΧΟΣ
ΕΙΧΕ ΤΗ
ΔΙΚΗ ΤΟΥ
ΥΣΤΕΡΙΑ

hysteria.gr

@moglis

Την ρωτάω τι χρώμα έβαψε τα
νύχια της και λέει «σκοτωμένο
υποκίτρινο της ώχρας». Δεν
απάντησα, δεν έκανα μορφασμό,
συνέχισα τη ζωή μου,
κύριος

ΜΑΡΓΑΡΙΤΕΣ
ΜΑΝΤΟΛΕΣ
mantoles.net

©Arkadlvanovich

- ενώ η ηλικία και το βάρος τους είναι απόρρητα ζητήματα ύψιστης σημασίας.

**Δεν ρωτάς ποτέ μια γυναίκα
την ηλικία της, δεν ρωτάς ποτέ
μια γυναίκα το βάρος της, σε
λίγο δεν θα ξέρουμε
ούτε πως τις λένε**

**ΜΑΡΓΑΡΙΤΕΣ
ΜΑΝΤΟΛΕΣ**

mantoles.net

@akispanagiot

**Παίζω ταμπού με φιλικό ζευγάρι.
Η λέξη ήταν «περιφέρεια» και
της λέει «Έχεις μεγάλη...». Μετά
δεν ξέρω τι έγινε, πήδηξα
από το παράθυρο**

**ΜΑΡΓΑΡΙΤΕΣ
ΜΑΝΤΟΛΕΣ**

mantoles.net

@Vrussanos

Κάποια μιμίδια ερμηνεύτηκαν από τα παιδιά ότι θα μπορούσαν να αφορούν και τα δύο φύλα:

Ρε μωρό μου, έχεις
πιάσει όλο τον καναπέ,
πήγαινε λίγο πιο εκεί
σπίτι σου

ΜΑΡΓΑΡΙΤΕΣ
ΜΑΝΤΟΛΕΣ
mantoles.net

@kalalalakraa

Έναν άνθρωπο να μας αγκαλιάζει
όταν έχουμε πρηστεί από το φαί,
να μας χαιδεύει τα μαλλιά και να
μας λέει μπράβο, καλά έκανες,
μπόι θα γίνει

ΜΑΡΓΑΡΙΤΕΣ
ΜΑΝΤΟΛΕΣ
mantoles.net

@fax_you

Γύρνα πίσω, δεν θα
ξαναργήσω τόσο
πολύ να σου
κάνω λάικ

ΜΑΡΓΑΡΙΤΕΣ
ΜΑΝΤΟΛΕΣ
mantoles.net

@aggelosPetr

Έχει να απαντήσει
από χθες αλλά δεν
ανησυχώ, λογικά
ακόμα τρώει

ΜΑΡΓΑΡΙΤΕΣ
ΜΑΝΤΟΛΕΣ
mantoles.net

@EleniYian

Το καλό του να μην είσαι σε
σχέση, είναι ότι κρατάει και
περισσότερο η μπαταρία
του κινητού

ΜΑΡΓΑΡΙΤΕΣ
ΜΑΝΤΟΛΕΣ
mantoles.net

@giagiakaa

γ. Μιμίδια και έμφυλες αναπαραστάσεις:
ευρήματα και προβληματισμοί

γ.1. Ευρήματα

- Ταυτόσημες παρατηρήσεις - συμπεράσματα → εγκυρότητα.
- Παρατήρηση: Άντρες σε α' πρόσωπο, γυναίκες σε γ' πρόσωπο → γράφονται από άντρες.

- Ερμηνείες:

α) Στους άντρες αρέσει να γράφουν ποστ στο τούιτερ ενώ στις γυναίκες να τα διαβάζουν (ενεργητική - παθητική κοινωνική συμμετοχή ανάλογα με το φύλο στην κοινωνική επιτέλεση του χιούμορ):

→ *οι άντρες κατέχουν μεγαλύτερο μερίδιο στον δημόσιο λόγο από τις γυναίκες, είτε μιλούν για το φύλο τους, είτε μιλούν για τις γυναίκες.*

β) Οι άντρες περνούν περισσότερο καιρό στο διαδίκτυο: απορρίφθηκε.

γ) Στερεότυπα:

Ζάρα = σύμβολο της γυναικείας καταναλωτικότητας.

“Θεσσαλονικιά” = συνεκδοχή της υπερβολικά προσεγμένης, ίσως σεξουαλικοποιημένης, γυναικείας εμφάνισης.

Γυναικείος κόσμος: ακατανόητος για τους άντρες. Σύμβολα:

- άγνωστα χρώματα (“σκοτωμένο υποκίτρινο της ώχρας”),
- δυσερμήνευτο χειρονομιών και συμπεριφορών (όπως το τράβηγμα των μαλλιών ή απλές, διαφορούμενες ερωτήσεις),
- τσάντα.

δ) Διαγραφόμενη εικόνα:

Άντρες:

θετικά και αρνητικά
χαρακτηριστικά

Επιφανειακοί, αδιάφοροι, ευαίσθητοι, ευάλωτοι και δειλοί, αγαπούν το φαγητό, αποφεύγουν το γυμναστήριο και αστειεύονται με χαριτωμένο τρόπο για την εμφάνισή τους, η οποία δεν είναι τέλεια ή ιδανική. Υιοθετούν τον ρόλο του κυνηγού και προσεγγίζουν τις γυναίκες, αν και ντροπαλοί, ωστόσο δείχνουν αδιαφορία στην απόρριψη.

Γυναίκες:

αρνητικά χαρακτηριστικά

Γκρινιάρες, υπερβολικές, ματαιόδοξες, υπερκαταναλωτικές, σπάταλες, κυκλοθυμικές, παράλογες, φιλάργυρες, με προικοθηρική στάση απέναντι στους άντρες.

γ.2. Προβληματισμοί

→ Τα παιδιά παρουσιάστηκαν πρόθυμα να αποδεχτούν την αλήθεια των μιμιδίων όπου το φύλο δηλωνόταν γραμματικά.

Η λειτουργία αυτή έχει επισημανθεί από ερευνητές: η αποδοχή και η διάδοση μιας παραδοχής με τη μορφή αστείου μπορεί να επιδράσει:

- στον τρόπο που ορίζουν οι άνθρωποι τον εαυτό τους,
- στην περαιτέρω ενδυνάμωση και διαιώνιση της φερόμενης ιδεολογίας.

Γιατί; → το διαδίκτυο και ο τρόπος διάδοσης των πληροφοριών στεγάζει κοινωνικές δομές συμμετοχής που είναι ενσωματωμένες στα μιμίδια. Σε αυτά άντρες και γυναίκες ενδύονται συγκεκριμένα χαρακτηριστικά.

Η δόμηση τόσο της ατομικής όσο και της κοινωνικής ταυτότητας του χρήστη του διαδικτύου είναι ένα “μη εμπρόθετο αποτέλεσμα”:

→ οι μαθητές και οι μαθήτριες, συμμετέχοντας στο αστείο αποδέχονται την αλήθεια του διαιωνίζοντας έναν κόσμο διχοτομημένο μεταξύ των ανώριμων, κοιλιόδουλων, δειλών και αφελών αρσενικών και των νευρικών, δίβουλων, φιλοχρήματων, ματαιόδοξων και ανεξιχνίαστων θηλυκών.

→ Η σχέση μεταξύ του περιβάλλοντος και της ταυτότητας λειτουργεί αμφίδρομα: η ταυτότητα του υποκειμένου είναι αυτή που καθορίζει, ως ένα βαθμό, και την ερμηνεία του περιβάλλοντος αυτού.

- · Η μεσήλικη καθηγήτρια, έχοντας ενσωματώσει βιωματικά τον έμφυλο ρόλο στην κοινωνική λειτουργία της γλώσσας, τα ερμήνευε αυτόματα ως πολωμένα ως προς το φύλο τους. Με τον τρόπο αυτό δεν έγινε αποκωδικοποιητής των στερεοτύπων, όπως αρχικά ήταν ο σκοπός της, αλλά διαιωνιστής τους.
- · Τα παιδιά, τα οποία βρίσκονται στη φάση της κοινωνικής μάθησης των έμφυλων ρόλων και στερεοτύπων, ερμήνευσαν με βάση την κοινωνική τους πραγματικότητα. Οι ερμηνείες των παιδιών μπορούν να ερμηνευτούν ως πιο αληθινές: περιέγραφαν την καθημερινότητά τους στην απλότητα του γεγονότος ότι παρόμοιες πράξεις και σκέψεις μπορεί να χαρακτηρίζουν ανθρώπους ανεξάρτητα από το φύλο τους.

Έτσι, κατανοητό έγινε ότι για τα παιδιά, που βρίσκονται στα πρώτα χρόνια της εφηβείας τους τα στερεότυπα δεν έχουν εγγραφεί τόσο οριστικά και μονοσήμαντα, αλλά βρίσκονται ακόμα υπό διαπραγμάτευση και υπό διαμόρφωση. Αυτό το χαρακτηριστικό, της λιγότερο έμφυλα φορτισμένης ταυτότητας, προέρχεται από την παιδική ηλικία και μπορεί να θεωρηθεί κατάλοιπό της.

Συμπεράσματα

-Με είπε ανώριμο και
μισογύνη **-Και εσύ τι της είπες;**
-Αγόρια ιππότες, κορίτσια
μαύρες κότες

ΜΑΡΓΑΡΙΤΕΣ
ΜΑΝΤΟΛΕΣ
mantoles.net

©Naxionman

Είμαι απ' αυτές που μετά από
κανά δίωρο κουτσομπολιού
πετάω κι ένα «κουβέντα
κάνουμε, δε μας πέφτει
και λόγος»

ΜΑΡΓΑΡΙΤΕΣ
ΜΑΝΤΟΛΕΣ

mantoles.net

@foulikoveou

ΣΥΝΕΧΙΖΕΤΑΙ ΟΜΑΛΩΣ ΤΟ ΣΧΟΛΙΚΟΝ ΕΤΟΣ

